

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων
Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για την απόφαση της Βουλής των
Αντιπροσώπων για την έγκριση του τελικού απολογισμού για το έτος 2021
σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81.2 του Συντάγματος της Κυπριακής
Δημοκρατίας**

Παρόντες:

Ζαχαρίας Κουλίας, πρόεδρος

Κώστας Κώστα

Χρύσης Παντελίδης

Χρίστος Χριστοφίδης

Σάβια Ορφανίδου

Σταύρος Παπαδούρης

Ονούφριος Κουλλά

Ανδρέας Αποστόλου

Ειρήνη Χαραλαμπίδου

Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε την πιο πάνω απόφαση σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 10 και 17 Νοεμβρίου 2022. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Γενική Λογίστρια, η Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου και εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι με την εν λόγω απόφαση της Βουλής τίθεται προς έγκριση ο τελικός απολογισμός για το έτος 2021, όπως αυτός παρουσιάζεται στη δημοσιονομική έκθεση για το έτος 2021.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, ως ο καθ' ύλην αρμόδιος, διευθύνει και επιβλέπει κάθε λογιστική εργασία που είναι σχετική με τα χρηματικά διαθέσιμα και το λοιπό ενεργητικό της Δημοκρατίας και επίσης αποδέχεται και διενεργεί κάθε πληρωμή χρημάτων που αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, η δημοσιονομική έκθεση, που αποτελεί τον τελικό απολογισμό εκάστου οικονομικού έτους, κατατίθεται εντός τριών μηνών από τη λήξη του έτους αυτού στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της πιο πάνω δημοσιονομικής έκθεσης η Γενική Λογίστρια δήλωσε μεταξύ άλλων στην επιτροπή ότι η δημοσιονομική έκθεση για το έτος 2021, η οποία κατατέθηκε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφορά τον τελικό απολογισμό των οικονομικών συναλλαγών του δημόσιου τομέα για το έτος 2021.

Σύμφωνα με την υπό επισκόπηση έκθεση, το περιεχόμενο της δημοσιονομικής έκθεσης καθορίζεται στο άρθρο 78 του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου και περιλαμβάνει παρουσίαση των εσόδων και των δαπανών που είχαν περιληφθεί στον κρατικό προϋπολογισμό, σε σύγκριση με τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που έγιναν κατά το ίδιο οικονομικό έτος, λαμβάνοντας υπόψη και τους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς και τις τυχόν μεταφορές πιστώσεων. Πέραν του τελικού απολογισμού, η δημοσιονομική έκθεση περιλαμβάνει οποιαδήποτε άλλα θέματα καθορίζονται από τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, καθώς και οποιαδήποτε άλλα θέματα δημοσιονομικού ενδιαφέροντος. Περαιτέρω, σύμφωνα και με τη σχετική εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τη δημοσιονομική έκθεση για το 2021, αυτή αποτελείται από το Μέρος Α', που αφορά στον τελικό απολογισμό και άλλες οικονομικές καταστάσεις, και από το Μέρος Β', που περιλαμβάνει αναλυτικές καταστάσεις για τις οικονομικές συναλλαγές που αφορούν στην υλοποίηση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των συμπληρωματικών πιστώσεων που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, και καλύπτει τόσο τις συναλλαγές για τα υπουργεία όσο και για τις ανεξάρτητες υπηρεσίες του κράτους. Σημειώνεται επίσης ότι από το 2017 και έπειτα από εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών στη δημοσιονομική έκθεση περιλαμβάνονται πίνακες υλοποίησης του προϋπολογισμού δαπανών για το κάθε υπουργείο ξεχωριστά.

Ειδικότερα, στο Μέρος Α΄ της δημοσιονομικής έκθεσης, που αφορά τον τελικό απολογισμό του κρατικού προϋπολογισμού, ο οποίος ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές, περιλαμβάνονται διάφορες καταστάσεις που παρουσιάζουν συνοπτικά την υλοποίηση του προϋπολογισμού με διάφορες μορφές και αναλύσεις. Επιπρόσθετα, στο μέρος αυτό της δημοσιονομικής έκθεσης περιλαμβάνονται καταστάσεις που αναλύουν τις επενδύσεις του κράτους και τις συνδρομές ή τη συμμετοχή του κράτους σε διεθνείς οργανισμούς. Περαιτέρω, περιλαμβάνονται καταστάσεις για τον δανεισμό, τα γραμμάτια του δημοσίου, τις εγγυήσεις που παρέχει το κράτος, καθώς και τα δάνεια που παραχωρήθηκαν προς τρίτους από το δημόσιο ταμείο.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το περιεχόμενο της εν λόγω δημοσιονομικής έκθεσης, καθώς και με τα συμπληρωματικά στοιχεία που τη συνοδεύουν, προκύπτουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Οι συνολικές εισπράξεις από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες ανήλθαν κατά το έτος 2021 στα €7.099 εκατομ. σε σύγκριση με €5.975 εκατομ. το 2020, ενώ οι αντίστοιχες πληρωμές ανήλθαν στα €7.564 εκατομ. σε σύγκριση με €7.105 εκατομ. το 2020. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα που προέκυψε από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες ως αποτέλεσμα των οικονομικών πράξεων που έγιναν το 2021 ανήλθε στα €465 εκατομ. σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €1.130 εκατομ. το 2020, ενώ είχε αρχικά προϋπολογιστεί έλλειμμα ύψους €2.208 εκατομ. για το έτος 2021. Μετά τη συμπερίληψη και των καθαρών πληρωμών για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, δηλαδή των τόκων που ανήλθαν στα €439 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με €457 εκατομ. το 2020, παρουσιάζεται έλλειμμα για το 2021 ύψους €904 εκατομ. σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €1.587 εκατομ. το 2020. Λαμβάνοντας υπόψη και τις αναλήψεις και τις αποπληρωμές δανείων που έγιναν κατά τη διάρκεια του 2021, προέκυψε έλλειμμα

ύψους €1.548 εκατομ. σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους €2.083 εκατομ. το 2020, ενώ είχε αρχικά προϋπολογιστεί έλλειμμα ύψους €2.752 εκατομ. για το έτος 2021.

2. Η μείωση στο έλλειμμα από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες το έτος 2021, που ανήλθε στα €465 εκατομ. σε σύγκριση με έλλειμμα €1.130 εκατομ. που ήταν το 2020, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από άμεση φορολογία, που ανήλθαν στα €2.659 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με €1.940 εκατομ. το 2020, καθώς και των αυξημένων άλλων εσόδων, που ανήλθαν στα €1.265 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με €907 εκατομ. το 2020.
3. Τα έσοδα από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες ανήλθαν στα €7.099 εκατομ. (2020: €5.975 εκατομ.) σε σύγκριση με τα προϋπολογισθέντα έσοδα, που ήταν €6.431 εκατομ. (2020: €6.918 εκατομ.), δηλαδή σημειώθηκε ποσοστό υλοποίησης 110,3% (2020: 86,3%). Τα έσοδα ήταν αυξημένα κατά 19% σε σχέση με το 2020 και προέρχονταν κυρίως από έμμεσους φόρους 45% (2020: 52%) (2021: €3.172 εκατομ., 2020: €3.127 εκατομ.), από άμεσους φόρους 37% (2020: 33%) (2021: €2.659 εκατομ., 2020: €1.940 εκατομ.) και από άλλα έσοδα 18% (2020: 15%) (2021: €1.265 εκατομ., 2020: €907 εκατομ.). Σημειώνεται ότι η κύρια πηγή εσόδων του κράτους είναι η φορολογία, η οποία ανήλθε για το έτος 2021 στο 82,1% των συνολικών δημόσιων εσόδων σε σύγκριση με 84,8% το 2020. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι οι εισπράξεις από τους έμμεσους φόρους αυξήθηκαν κατά €45 εκατομ. και ανήλθαν στα €3.172 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με €3.127 εκατομ. το 2020. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα από φόρους κατανάλωσης, από αυξημένες εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, καθώς και σε αυξημένα έσοδα τελών μεταβίβασης, ενώ επηρεάζεται αντίστροφα από τη μείωση στα καθαρά έσοδα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Τα καθαρά έσοδα από τον ΦΠΑ συνεχίζουν να αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των έμμεσων φόρων (2021: €2.151 εκατομ., 2020: €2.168 εκατομ.).

Οι εισπράξεις των άμεσων φόρων αυξήθηκαν κατά €719 εκατομ. και ανήλθαν στα €2.659 εκατομ. σε σύγκριση με €1.940 εκατομ. το 2020. Η μεταβολή οφείλεται κατά κύριο λόγο στα αυξημένα έσοδα του εταιρικού φόρου, του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ενώ επηρεάζεται αντίστροφα από τη μείωση των εσόδων που προέρχονται από τη μείωση των απολαβών από μισθούς του δημόσιου τομέα.

Στα υπόλοιπα έσοδα του κράτους, που ανέρχονται στα €1.265 εκατομ. σε σύγκριση με €907 εκατομ. το 2020, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων έσοδα από προσφορά υπηρεσιών και πώληση αγαθών ύψους €332 εκατομ. (2020: €212 εκατομ.), χορηγίες που λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ύψους €306 εκατομ. (2020: €86 εκατομ.), αποκοπές συμπληρωματικής σύνταξης κρατικών υπαλλήλων ύψους €194 εκατομ. (2020: €183 εκατομ.), δικαιώματα διαχείρισης αερολιμένων και λιμένων ύψους €51 εκατομ. (2020: €62 εκατομ.), τέλη εγγυήσεων ύψους €23 εκατομ. (2020: €5 εκατομ.) και μερίσματα από οργανισμούς δημόσιου δικαίου - Cyta ύψους €19 εκατομ. (2020: €15 εκατομ.).

4. Οι δαπάνες για λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες ανήλθαν στα €7.564 εκατομ. (2020: €7.105 εκατομ.) σε σύγκριση με τις προϋπολογισθείσες, που ήταν €8.639 εκατομ. (2020: €8.101 εκατομ.), δηλαδή σημειώθηκε ποσοστό υλοποίησης 88% (2020: 88%). Σημειώνεται ότι οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 6,5% κυρίως λόγω της αύξησης των κοινωνικών παροχών, συμπεριλαμβανομένης της εισφοράς του κράτους στο Γενικό Σύστημα Υγείας. Ειδικότερα, οι δαπάνες για λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες του έτους αποτελούνται κυρίως από μεταβιβάσεις, ποσοστό 48%, ύψους €3.602 εκατομ. (2020: €3.287 εκατομ.), δαπάνες προσωπικού, ποσοστό 28%, ύψους €2.117 εκατομ. (2020: €2.072 εκατομ.), λειτουργικές δαπάνες, ποσοστό 11%, ύψους €857 εκατομ. (2020: €733 εκατομ.), συντάξεις και φιλοδωρήματα, ποσοστό 9%, ύψους €681 εκατομ. (2020:

€686 εκατομ.) και κεφαλαιουχικές δαπάνες, ποσοστό 4%, ύψους €307 εκατομ. (2020: €327 εκατομ.).

5. Οι μεταβιβάσεις ανήλθαν κατά το έτος 2021 στα €3.602 εκατομ. (2020: €3.287 εκατομ.) και αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία δαπανών του κράτους. Αφορούν κυρίως σε χορηγίες και συνεισφορές του κράτους σε διάφορους οργανισμούς, στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και σε φυσικά πρόσωπα. Ειδικότερα, οι χορηγίες προς τους οργανισμούς δημόσιου δικαίου ανήλθαν κατά το έτος 2021 σε συνολικό ποσό ύψους €215 εκατομ. και οι χορηγίες προς τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ανήλθαν σε συνολικό ποσό ύψους €109 εκατομ. Οι κοινωνικές παροχές αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία μεταβιβάσεων και ανήλθαν κατά το έτος 2021 στα €1.348 εκατομ. σε σύγκριση με €1.468 εκατομ. το 2020. Οι σημαντικότερες κοινωνικές παροχές αφορούσαν τις κοινωνικές παροχές πρόνοιας λόγω πανδημίας (2021: €313 εκατομ., 2020: €446 εκατομ.), το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (ΕΕΕ) (2021: €208 εκατομ., 2020: €210 εκατομ.), το επίδομα τέκνου (2021: €109 εκατομ., 2020: €121 εκατομ.), τη χορηγία σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα (2021: €89 εκατομ., 2020: €86 εκατομ.), την κοινωνική σύνταξη (2021: €77 εκατομ., 2020: €73 εκατομ.), τη χορηγία σε σχολικές εφορίες (2021: €66 εκατομ., 2020: €64 εκατομ.), τις παροχές στέγασης (2021: €61 εκατομ., 2020: €43 εκατομ.) και τη φοιτητική χορηγία (2021: €48 εκατομ., 2020: €59 εκατομ.).
6. Οι δαπάνες προσωπικού ανήλθαν κατά το έτος 2021 στα €2.117 εκατομ. (2020: €2.072 εκατομ.), σημειώνοντας αύξηση 2,2%. Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών προσωπικού αφορά το προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ποσοστό 35%), με συνολική δαπάνη που ανήλθε στα €747 εκατομ. (2020: €722 εκατομ.), ενώ το δεύτερο μεγαλύτερο μέρος των

δαπανών αφορά το προσωπικό του Υπουργείου Υγείας (ποσοστό 14%), με συνολική δαπάνη που ανήλθε στα €292 εκατομ. (2020: €293 εκατομ.).

Οι συντάξεις και τα φιλοδωρήματα ανήλθαν κατά το έτος 2021 σε ποσό ύψους €681 εκατομ. σε σύγκριση με ποσό ύψους €686 εκατομ. το 2020, σημειώνοντας μείωση 0,7%. Οι συνολικές δαπάνες προσωπικού ανήλθαν κατά το έτος 2021 σε ποσό ύψους €2.117 εκατομ. (2020: €2.072 εκατομ.), σημειώνοντας αύξηση 2,2%, και καταβλήθηκαν φιλοδωρήματα ποσού ύψους €95 εκατομ. (2020: €118 εκατομ.). Ειδικότερα, ο αριθμός των εργοδοτούμενων, περιλαμβανομένων και των ωρομισθίων, ανήλθε κατά το έτος 2021 σε 53 720 άτομα (2020: 52 514 άτομα), ο αριθμός των αφυπηρετήσεων ανήλθε στα 1 407 άτομα (2020: 1 622 άτομα) και ο αριθμός των συνταξιούχων, συμπεριλαμβανομένων και των χηρών, ανήλθε στα 23 899 άτομα (2020: 23 327 άτομα).

7. Οι λειτουργικές δαπάνες ανήλθαν κατά το έτος 2021 σε €857 εκατομ. σε σύγκριση με €733 εκατομ. το 2020, σημειώνοντας αύξηση ύψους 16,9%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση της αγοράς φαρμάκων και ιατρικών προμηθειών, η οποία κατά το έτος 2021 ανήλθε στα €96 εκατομ. σε σύγκριση με €91 εκατομ. το 2020. Περαιτέρω, οι κυριότερες κατηγορίες λειτουργικών δαπανών αφορούν στις δαπάνες άμυνας και αστυνόμευσης, που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €301 εκατομ., στις δαπάνες για αγορά υπηρεσιών οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την πανδημία COVID-19 ύψους €72 εκατομ., στις δαπάνες σε σχέση με την αγορά ύδατος από αφαλατώσεις ύψους €54 εκατομ. και στις δαπάνες για συντηρήσεις και επιδιορθώσεις ύψους €76 εκατομ.
8. Τα κρατικά έσοδα ανήλθαν σε ποσό ύψους €8.734 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με ποσό ύψους €12.148 εκατομ. το 2020, δηλαδή μειώθηκαν κατά 28%, ενώ τα προϋπολογισθέντα έσοδα προνοούσαν ποσό ύψους €8.860 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με ποσό ύψους €8.355 εκατομ. το 2020, σημειώθηκε δηλαδή ποσοστό

υλοποίησης των εσόδων ύψους 99% το 2021 σε σύγκριση με ποσοστό ύψους υλοποίησης 145% το 2020. Ειδικότερα, τα έσοδα/εισπράξεις του έτους 2021 προέρχονταν κυρίως από έμμεσους φόρους κατά ποσοστό 45% σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 52% το 2020, από άμεσους φόρους κατά ποσοστό 37% σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 33% το 2020 και από άλλα έσοδα κατά ποσοστό 18% σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 15% το 2020.

9. Οι κρατικές δαπάνες ανήλθαν σε ποσό ύψους €10.282 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με ποσό ύψους €10.065 εκατομ. το 2020, αυξήθηκαν δηλαδή κατά 2,2%, ενώ οι προϋπολογισθείσες δαπάνες ανήλθαν στα €11.612 εκατομ. το 2021 σε σύγκριση με το ποσό των €11.157 εκατομ. το 2020, σημειώθηκε δηλαδή ποσοστό υλοποίησης των δαπανών ύψους 89% το 2021 σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 90% το 2020. Ειδικότερα, οι δαπάνες/πληρωμές του έτους 2021 προέρχονταν κυρίως από μεταβιβάσεις κατά 48% (€3.602 εκατομ.) σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 46% το 2020, από δαπάνες προσωπικού κατά 28% (€2.117 εκατομ.) σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 29% το 2020, από λειτουργικές δαπάνες κατά 11% (€857 εκατομ.) σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 10% το 2020, από συντάξεις και φιλοδωρήματα κατά 9% (€681 εκατομ.) σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 10% το 2020 και από κεφαλαιουχικές δαπάνες κατά 4% (€307 εκατομ.) σε σύγκριση με ποσοστό ύψους 5% το 2020.
10. Οι εισπράξεις από χρηματοδοτικές δραστηριότητες κατά το έτος 2021, δηλαδή οι αναλήψεις νέων δανείων, ανήλθαν στα €1.591 εκατομ. (2020: €6.121 εκατομ.), ενώ οι πληρωμές, δηλαδή οι αποπληρωμές δανείων, ανήλθαν στα €2.235 εκατομ. (2020: €2.451 εκατομ.). Το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων (€1.000 εκατομ.) αφορούσε έκδοση Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Γραμματίων.
11. Ο προϋπολογισμός για το έτος 2021 προνοούσε δαπάνες συνολικού ύψους €10.905 εκατομ. (2020: €9.259 εκατομ.). Κατά τη διάρκεια του έτους εγκρίθηκαν

συμπληρωματικές πιστώσεις ύψους €707 εκατομ. (2020: €1.898 εκατομ.), που προήλθαν από συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς ύψους €691 εκατομ. (2020: €1.074 εκατομ.) και πρόσθετες πιστώσεις από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ύψους €16 εκατομ. (2020: €824 εκατομ.), οι οποίες δεν απαιτούν κατάθεση συμπληρωματικών προϋπολογισμών. Κατά συνέπεια, οι συνολικές εγκριθείσες δαπάνες ανήλθαν για το 2021 στο ποσό των €11.612 εκατομ. σε σύγκριση με το ποσό των €11.157 εκατομ. το 2020.

12. Τα εισπρακτέα/καθυστερημένα έσοδα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανήλθαν στα €3.142 εκατομ. σε σύγκριση με €3.565 εκατομ. στο τέλος του 2020 και αφορούσαν κυρίως ποσό ύψους €2.171 εκατομ. στα έσοδα του Τμήματος Φορολογίας σε σύγκριση με ποσό ύψους €2.348 εκατομ. το 2020, ποσό ύψους €24 εκατομ. στα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων σε σύγκριση με ποσό ύψους €23 εκατομ. το 2020 και ποσό ύψους €141 εκατομ. στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων σε σύγκριση με ποσό ύψους €130 εκατομ. το 2020. Σημειώνεται ότι από το έτος 2014 το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας δημοσιεύει κατάλογο με τις διαγραφές που έγιναν από την Τεχνική Επιτροπή Διαγραφής Μη Εισπράξιμων Δημοσίων Χρημάτων, Αξιών και Υλικών σύμφωνα με τις διατάξεις των περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμων.

Ειδικότερα, μέσω της διαδικασίας συμψηφισμού εισπράχθηκαν κατά το 2021 έσοδα συνολικού ύψους €36,8 εκατομ. (2020: €25,2 εκατομ.), τα οποία αφορούσαν κυρίως έσοδα από το Τμήμα Φορολογίας, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Λόγω της πανδημίας, η διαδικασία συμψηφισμού αναστάληκε για έξι μήνες το έτος 2020.

13. Το συνολικό ύψος του δανεισμού, δηλαδή του δημόσιου χρέους, την 31^η Δεκεμβρίου 2021, περιλαμβανομένου του ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους

€9.290 εκατομ. και των εγγυημένων από την κυβέρνηση δανείων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης των οποίων οι πληρωτέες δόσεις έχουν αναληφθεί από την κυβέρνηση ύψους €225 εκατομ., ανήλθε στα €33.315 εκατομ. σε σύγκριση με €33.636 εκατομ. την 31^η Δεκεμβρίου 2020, από τα οποία τα €21.455 εκατομ. αφορούσαν δάνεια εξωτερικού (2020: €20.092 εκατομ.).

14. Το συνολικό ύψος των δανείων με κρατική εγγύηση που εκκρεμούσαν την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ήταν €1.722 εκατομ. σε σύγκριση με €1.837 εκατομ. την 31^η Δεκεμβρίου 2020, σημειώνοντας μείωση κατά 6,3%.
15. Το ύψος των δανείων προς τρίτους τα οποία εκκρεμούσαν την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανέρχονταν στα €893 εκατομ. σε σύγκριση με €941 εκατομ. την 31^η Δεκεμβρίου 2020, σημειώνοντας μείωση κατά 5,1%. Τα εν λόγω δάνεια παραχωρήθηκαν είτε απευθείας από την κυβέρνηση είτε με κυβερνητικά κεφάλαια μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αφορούσαν μεταξύ άλλων δάνεια σε οργανισμούς δημόσιου δικαίου και άλλους οργανισμούς ύψους €563 εκατομ. (2020: €620 εκατομ.), σε εταιρείες και άλλους ιδιωτικούς οργανισμούς ύψους €104 εκατομ. (2020: €89 εκατομ.) και σε δήμους ύψους €65 εκατομ. (2020: €55 εκατομ.).
16. Το συνολικό ύψος των επενδύσεων του κράτους σε μετοχές και άλλους τίτλους για το έτος 2021 ανήλθε στα €3.499 εκατομ. σε σύγκριση με ποσό ύψους €3.498 εκατομ. το 2020.

Επιπροσθέτως των πιο πάνω, η Γενική Λογίστρια ανέφερε μεταξύ άλλων ενώπιον της επιτροπής τα ακόλουθα θέματα:

1. Κυβερνητικές εγγυήσεις:

Το υπόλοιπο των κυβερνητικών εγγυήσεων την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε σε €3,1 δις (31^η Δεκεμβρίου 2020: €3,4 δις). Από το πιο πάνω ποσό το €1,4 δις (31^η Δεκεμβρίου 2020: €1,6 δις) αφορά την εύλογη αξία της άμεσης εγγύησης που

παραχώρησε η Κυπριακή Δημοκρατία στην Ελληνική Τράπεζα σε σχέση με τη συμφωνία για την προστασία του δανειακού χαρτοφυλακίου (Σχέδιο Εγγύησης Δανείων) που απέκτησε η Ελληνική Τράπεζα από την πρώην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, ενώ το υπόλοιπο ποσό αφορά δάνεια που παραχωρήθηκαν με κυβερνητική εγγύηση ύψους €1,7 δις (2020: €1,8 δις).

2. Δάνεια προς τρίτους:

Τα δάνεια που παραχωρήθηκαν είτε απευθείας από την κυβέρνηση είτε με κυβερνητικά κεφάλαια μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανήλθαν σε €904 εκατομ. (2020: €941 εκατομ.) και κατηγοριοποιούνται ως ακολούθως:

Ξένες κυβερνήσεις-Μηχανισμός Στήριξης: €104 εκατομ., δήμοι: €65,3 εκατομ., κοινοτικά συμβούλια: €1,9 εκατομ., συμβούλια αποχετεύσεως: €10,3 εκατομ., οργανισμοί δημόσιου δικαίου και άλλοι οργανισμοί: €560 εκατομ., εταιρείες και άλλοι ιδιωτικοί οργανισμοί: €67 εκατομ. και άλλα παγιοποιημένα δάνεια λόγω τουρκικής εισβολής: €95 εκατομ.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη μείωση του δανεισμού προς τρίτους, σημειώνεται ότι αυτή οφείλεται κυρίως στην αποπληρωμή του δανείου που αφορά το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης για την πρώην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα ποσού ύψους €29,3 εκατομ.

3. Διαφάνεια:

Η διαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές του κράτους επιτρέπει στον πολίτη να καθιστά τις κρατικές υπηρεσίες υπόλογες, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα την ίση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών. Η αρχή της διαφάνειας έχει ενσωματωθεί με ρυθμιστικές πρόνοιες στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο από το 2014. Σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση, το Γενικό Λογιστήριο, χρησιμοποιώντας αυτό το εργαλείο, προχώρησε σε αναβάθμιση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που

παρέχεται προς το κοινό με την παροχή μεταξύ άλλων των πιο κάτω πληροφοριών μέσω της ιστοσελίδας του:

- α. Του καταλόγου των φυσικών/νομικών προσώπων που έλαβαν ποσά πέραν του €1 εκατομ. από τη Δημοκρατία, καθώς και των συναλλαγών ποσών ύψους πέραν των €5.000 για κάθε τμήμα/υπηρεσία/ειδικό ταμείο της κυβέρνησης για το έτος 2021.
- β. Της πορείας υλοποίησης του κρατικού προϋπολογισμού για το 2021.
- γ. Του συμψηφισμού εσόδων και εξόδων της Δημοκρατίας.
- δ. Των διαγραφών από την Τεχνική Επιτροπή Διαγραφής Μη Εισπράξιμων Δημοσίων Χρημάτων, Αξιών και Υλικών.
- ε. Του καταλόγου χορηγιών που δόθηκαν κατά το 2021.
- στ. Καταστάσεις κυβερνητικών εγγυήσεων για το 2021.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι μέσω της διαδικασίας συμψηφισμού προέκυψαν κατά το 2021 έσοδα συνολικού ύψους €36,8 εκατομ. σε σύγκριση με ποσό ύψους €25,2 εκατομ. το 2020, τα οποία αφορούν κυρίως έσοδα του Τμήματος Φορολογίας και εισφορές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Λόγω της πανδημίας, η διαδικασία συμψηφισμού αναστάληκε για έξι μήνες το έτος 2020. Σημειώνεται επίσης ότι από την έναρξη της εφαρμογής της εν λόγω διαδικασίας τον Νοέμβριο του 2013 και μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2022 έγιναν συμψηφισμοί και έχουν εισπραχθεί συνολικά ποσά ύψους €371,2 εκατομ. σε σύγκριση με €295 εκατομ. μέχρι την 31^η Αυγούστου 2021.

Η παροχή έγκαιρης και χρήσιμης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ενισχύεται και αναβαθμίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών των ενδιαφερόμενων μερών. Τονίζεται επίσης ότι με τη δημοσιοποίηση των πιο πάνω στοιχείων εξυπηρετείται ταυτόχρονα και η αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτών.

4. Εισπρακτέα ποσά/καθυστερημένα έσοδα:

Αναφορικά με τη λογιστική διαχείριση των καθυστερημένων εσόδων, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, σε πλήρη συνεννόηση με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, έχει υιοθετήσει στην ολότητά τους τις πρόνοιες των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Δημόσιου Τομέα. Για τον σκοπό αυτό, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει εκδώσει σχετικές εγκυκλίους, με τις οποίες ζητείται από τα υπουργεία/υφυπουργεία/ανεξάρτητες υπηρεσίες να υποβάλουν τα οικονομικά τους στοιχεία στη βάση των προνοιών που καθορίζουν τα διεθνή πρότυπα και αφορούν τα εισπρακτέα με σκοπό την παρουσίαση των πραγματικών οφειλόμενων ποσών προς το κράτος.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το σκέλος των δαπανών του κράτους, η Γενική Λογίστρια δήλωσε ενώπιον της επιτροπής ότι η Κυπριακή Δημοκρατία κατά το υπό εξέταση έτος κατέβαλε στα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνεισφορά από ίδιους πόρους ΦΠΑ και από ίδιους πόρους ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΠ) συνολικό ποσό ύψους €260 εκατομ. και την ίδια χρονική περίοδο έλαβε ως χορηγία από την ΕΕ ποσό το οποίο ανερχόταν στα €306 εκατομ.

Περαιτέρω, όσον αφορά τον δανεισμό, η ίδια αξιωματούχος δήλωσε ενώπιον της επιτροπής ότι το ύψος του δημόσιου χρέους την 31^η Δεκεμβρίου 2021 ανήλθε στα €23.800 εκατομ. περίπου (103,6% του ΑΕΠ) από €24.400 εκατομ. που ήταν την 31^η Δεκεμβρίου 2020. Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται ο ενδοκυβερνητικός δανεισμός ύψους €9.290 εκατομ. και τα εγγυημένα από την κυβέρνηση δάνεια των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης ύψους €225 εκατομ. των οποίων οι πληρωτέες δόσεις έχουν αναληφθεί από την κυβέρνηση. Σήμερα, πρόσθεσε, το μέσο επιτόκιο εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους ανήλθε σε 1,6% την 31^η Δεκεμβρίου 2021.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Διευκόλυνσης Χρηματοδοτικής Στήριξης η οποία υπογράφηκε με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας το 2013 η Κυπριακή Δημοκρατία έλαβε δανειοδότηση συνολικού ύψους €6.300 εκατομ. από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και περίπου €700 εκατομ. από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το δάνειο από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας θα αποπληρωθεί σταδιακά μέχρι τον Οκτώβριο του 2031, ενώ το δάνειο από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει αποπληρωθεί πρόωρα το 2020.

5. Μεταρρυθμιστικό έργο:

Το μεταρρυθμιστικό και παράλληλα εκσυγχρονιστικό έργο του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, η υλοποίηση του οποίου άρχισε τα τελευταία δέκα χρόνια, εδράζεται σε τέσσερις κυρίως πυλώνες, με στόχο να επιτευχθεί μια ολιστική αναβάθμιση της δημόσιας χρηματοοικονομικής διαχείρισης του κράτους.

Συγκεκριμένα:

- α. Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης του έργου για τη μετάβαση του δημόσιου τομέα στη λογιστική βάση των δεδουλευμένων. Επί της ουσίας, αλλάζει ο τρόπος παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του κράτους, στη βάση διεθνών λογιστικών προτύπων και βέλτιστων διεθνών πρακτικών που ακολουθούνται σε προηγμένες χώρες τους εξωτερικού. Με τη νέα λογιστική βάση παρέχεται η δυνατότητα στον χρήστη των οικονομικών καταστάσεων να αναλύει τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ενώ παράλληλα ενισχύεται η διαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές του κράτους. Η λογιστική βάση των δεδουλευμένων υποστηρίζει και υποβοηθά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει και τη λογοδοσία αυτών που λαμβάνουν τις αποφάσεις.

Έχει συλλεχθεί η οικονομική πληροφόρηση για την ετοιμασία των πιλοτικών αρχικών ισολογισμών με ημερομηνία αναφοράς την 1^η Ιανουαρίου 2020 και την 1^η Ιανουαρίου 2021, ενώ αναμένεται πολύ σύντομα να ολοκληρωθεί και ο πιλοτικός αρχικός ισολογισμός με ημερομηνία αναφοράς την 1^η Ιανουαρίου 2022. Οι ασκήσεις αυτές κρίνονται πολύ επωφελείς, ώστε να βελτιώνονται και να διορθώνονται λάθη και ατέλειες που προκύπτουν από την πρώτη εφαρμογή της νέας λογιστικής βάσης.

Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα της αποτίμησης, με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2020, της κρατικής γης στα €12,8 δις, των κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων στα €2,7 δις, της ακίνητης περιουσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό στα €91 εκατομ., του οδικού δικτύου και άλλων έργων υποδομών, εξαιρουμένης της απομείωσης για συντήρηση, στα €1,8 δις.

- β. Η εφαρμογή του νέου Ηλεκτρονικού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) θα υποστηρίζει τόσο την ετοιμασία και υλοποίηση του κρατικού προϋπολογισμού στη βάση δραστηριοτήτων όσο και την εφαρμογή της λογιστικής βάσης των δεδουλευμένων που αναφέρεται πιο πάνω. Σε δεύτερη φάση το νέο σύστημα θα υποστηρίζει τη διαδικασία καταβολής των μισθών και συντάξεων, καθώς και της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού. Στόχος είναι ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2024 να ετοιμαστεί στη βάση δραστηριοτήτων με την υποστήριξη του ERP. Το νέο αυτό σύστημα είναι ένα έργο οριζόντιας μεταρρύθμισης, αφού καλύπτει όλα τα υπουργεία, υφυπουργεία, τμήματα και υπηρεσίες του κράτους, ενώ θα είναι ικανό να βελτιώνει τη διαδικασία καταγραφής, συλλογής και παρουσίασης δεδομένων, ώστε να ενισχύεται η υποστήριξη προς τους λήπτες αποφάσεων.

- γ. Με την αναδιοργάνωση του προσωπικού του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας δημιουργήθηκαν διευθύνσεις χρηματοοικονομικής διαχείρισης σε όλα τα υπουργεία, υφυπουργεία, καθώς και στις ανεξάρτητες υπηρεσίες, με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται από την απλή, μονοδιάστατη διεκπεραίωση της λογιστικής εργασίας στην πολυδιάστατη και επαγγελματική παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.
- δ. Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, ως Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, έχει εκπονήσει νέα ολοκληρωμένη στρατηγική, για να τεθούν οι δημόσιες συμβάσεις σε μια πιο επαγγελματική βάση με εκσυγχρονιστικές τομές. Πιο συγκεκριμένα, τροχοδρομείται η δημιουργία του επαγγελματικού πλαισίου στις δημόσιες συμβάσεις, που θα καλύψει την εισαγωγή του ρόλου του επαγγελματία αγοραστή. Ταυτόχρονα, το νέο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων και Εργαλείο Στατιστικών Αναφορών και Ανάλυσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων («e-procurement») θα σχεδιαστεί έτσι, ώστε να παρέχει μία ολιστική λύση, η οποία θα βασίζεται σε αναδυόμενες και σύγχρονες τεχνολογίες.

Τέλος, η Γενική Λογίστρια διαβεβαίωσε την επιτροπή ότι το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για εκσυγχρονισμό της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και πληροφόρησης του δημόσιου τομέα για το δημόσιο συμφέρον και του κάθε πολίτη ξεχωριστά.

Η εκπρόσωπος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας πληροφόρησε την επιτροπή για τη διενέργεια από την υπηρεσία της του σχετικού ελέγχου τον Μάρτιο του 2022, στο πλαίσιο του οποίου ελέγχθηκαν οι διάφορες καταστάσεις υλοποίησης του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ τα πραγματικά αποτελέσματα λήφθηκαν από το Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας (FIMAS). Επιπροσθέτως, σημείωσε ότι η ορθότητα των ποσών αυτών

ελέγχθηκε στο πλαίσιο ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για το οικονομικό έτος που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2021, ενώ η πληροφόρηση που περιλαμβάνεται στους πίνακες επενδύσεων, δανείων και εγγυήσεων έχει ελεγχθεί ως προς την ορθότητα των μεταβολών, σε σχέση με το προηγούμενο έτος στη βάση στοιχείων που εξασφαλίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, το Υπουργείο Οικονομικών και από άλλες πηγές.

Περαιτέρω, η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε ενώπιον της επιτροπής ότι σύμφωνα με τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 [Ν.20(Ι)/2014] ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει μεταξύ άλλων τη δημοσιονομική έκθεση η οποία ετοιμάζεται από τον Γενικό Λογιστή. Ως εκ τούτου, πρόσθεσε, στη βάση της εν λόγω νομοθεσίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ετοίμασε σχετική έκθεση ελέγχου επί της δημοσιονομικής έκθεσης για το 2021. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση και με βάση τις ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν και τα τεκμήρια που εξασφαλίστηκαν, δεν έχει περιέλθει στην αντίληψη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας οτιδήποτε που να την οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η πληροφόρηση που παρέχεται στον τελικό απολογισμό και στους πίνακες επενδύσεων, δανείων και εγγυήσεων περιέχει ουσιώδη σφάλματα.

Η Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου ανέφερε ενώπιον της επιτροπής τη σοβαρή προσπάθεια που καταβάλλει το Γενικό Λογιστήριο για τη μετάβαση του δημόσιου τομέα στη λογιστική βάση των δεδουλευμένων, καθώς και στα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από αυτήν, ειδικότερα όσον αφορά την παροχή ουσιαστικής και αντικειμενικής πληροφόρησης, καθώς και για σκοπούς ελέγχου. Περαιτέρω, κατέληξε, με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων και υποβοηθούνται τα κέντρα λήψης αποφάσεων με την παροχή ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής και άλλης πληροφόρησης.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιόν της προς εκπλήρωση της συνταγματικής υποχρέωσής της που εκπηγάζει από το άρθρο 81.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του τελικού απολογισμού στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κατέθεσαν επιμέρους θέσεις/επισημάνσεις ως προς τη δημοσιονομική πολιτική που ακολουθήθηκε κατά το οικονομικό έτος 2021, οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Τα αυξημένα έσοδα του κράτους, τα οποία ανήλθαν στα €7.099 εκατομ., ήταν αυξημένα κατά €1.125 εκατομ. σε σχέση με το 2020. Το κράτος, λόγω αυτής της αυξημένης δυνατότητας που είχε και προβλέπεται να έχει και κατά το τρέχον έτος, όφειλε αυτή την περίοδο, που η ακρίβεια θερίζει, να στηρίξει περισσότερο την κοινωνία και ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Αντ' αυτού, οι πραγματικές δαπάνες για κοινωνικές παροχές το 2021 ήταν €1.348 εκατομ., μειωμένες κατά €120 εκατομ. σε σύγκριση με το 2020.
2. Οι πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες για το 2021 περιορίστηκαν στα €639,5 εκατομ., ενώ ο προϋπολογισμός του έτους προέβλεπε κονδύλια ύψους €1.036 εκατομ. Η υλοποίηση δηλαδή των αναπτυξιακών δαπανών άγγιξε μόλις το 62% των εγκεκριμένων δαπανών και ήταν χαμηλότερη από το προηγούμενο έτος. Το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης έρχεται σε βάρος της πραγματικής ανάπτυξης της οικονομίας.
3. Η καταβολή μερίσματος προς το κράτος από τους ημικρατικούς οργανισμούς έχει μειωθεί δραματικά, αν αναλογιστούμε ότι για το 2015 είχε αποδοθεί μέρισμα προς το κράτος ύψους €67 εκατομ., αφού καταβλήθηκαν μόνο €19 εκατομ. από τη CYTA. Παρά το γεγονός ότι μόνο η CYTA από τους ημικρατικούς οργανισμούς αποδίδει τα τελευταία χρόνια μέρισμα στο κράτος, έστω και αυτό αποδεικνύει ότι οι

ημικρατικοί οργανισμοί μπορούν να είναι βιώσιμοι και κερδοφόροι προς όφελος του συνόλου της κοινωνίας και της οικονομίας.

4. Οι πραγματικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες/έρευνες και αγορά υπηρεσιών έχουν πλέον εκτοξευθεί στα €109,3 εκατομ., αντί €77,9 εκατομ. που ήταν το 2020. Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος, το 2014 είχαν καταβληθεί €53 εκατομ. για τον συγκεκριμένο λόγο. Τα τελευταία χρόνια η κυβέρνηση έχει καταφέρει να σπαταλήσει εκατοντάδες εκατομμύρια σε υπηρεσίες αμφιβόλου αναγκαιότητας, σε αγορά υπηρεσιών με διαβλητές διαδικασίες, ενώ με την πρακτική της αυτή ωθεί στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και στη θυματοποίηση χιλιάδων εργαζομένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών υποβάλλει την παρούσα έκθεσή της για έγκριση της σχετικής απόφασης όσον αφορά τον τελικό απολογισμό για το οικονομικό έτος 2021 σύμφωνα με το άρθρο 81.2 του Συντάγματος υπό την επιφύλαξη όλων των μελών της για τοποθέτηση στο στάδιο της συζήτησής της από την ολομέλεια του σώματος.

22 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Φακ.: 13.06.001
23.04.039.094-2022

AN, AB/EX/NA

Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το άρθρο 81.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, προνοείται ότι εντός τριών μηνών από της λήξεως του οικονομικού έτους κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση ο τελικός απολογισμός,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η δημοσιονομική έκθεση που αποτελεί τον τελικό απολογισμό για το έτος 2021 κατατέθηκε εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η δημοσιονομική έκθεση για το έτος 2021 αντικατοπτρίζει τα πραγματικά έσοδα και τις πραγματικές δαπάνες που αναφέρονται στον λογαριασμό εισπράξεων και πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2021,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η δημοσιονομική έκθεση για το έτος 2021 παρουσιάζει τις πραγματικές οικονομικές καταστάσεις και τις καταστάσεις που αφορούν την υλοποίηση του προϋπολογισμού για το έτος 2021,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το άρθρο 81.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο υπό αναφορά τελικός απολογισμός πρέπει να υποβληθεί για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων,

Για όλους αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων με την απόφασή της αυτή εγκρίνει τον τελικό απολογισμό για το έτος 2021, όπως αυτός παρουσιάζεται στη δημοσιονομική έκθεση για το έτος 2021.

22 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Φακ.: 13.06.001
23.04.039.094-2022